

AKSJER OG BØRS

En grunninnføring i aksjemarkedet for elever i videregående skole.

EKSEMPEL PÅ ET
FORELESNINGSKONSEPT FRA
AKSJENORGE

Hvorfor er temaet om aksjer og børser viktig?

- ..fordi det i år blir omsatt for mellom 2 og 3 billioner kroner bare i aksjer og grunnfondsbevis på Oslo Børs. Inkl. renteinstrumenter snakker vi om 3 – 4 billioner.
- ..fordi aksje- og verdipapirmarkedet er det mest sentrale finansieringsområdet for næringslivet
- ..fordi verdipapirmarkedet er det mest globale marked man kan tenke seg, og et sentralt element i vår tids globalisering.
- ..fordi aksje- og verdipapirmarkedet tar pulsen på verdensøkonomien hver eneste dag, hvert eneste minutt.
- ..dessuten er verdipapirmarkedet et av de viktigste spareområdene for "folk flest" og vil bli enda mer sentralt i årene som kommer.

Ti ord om aksjer

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

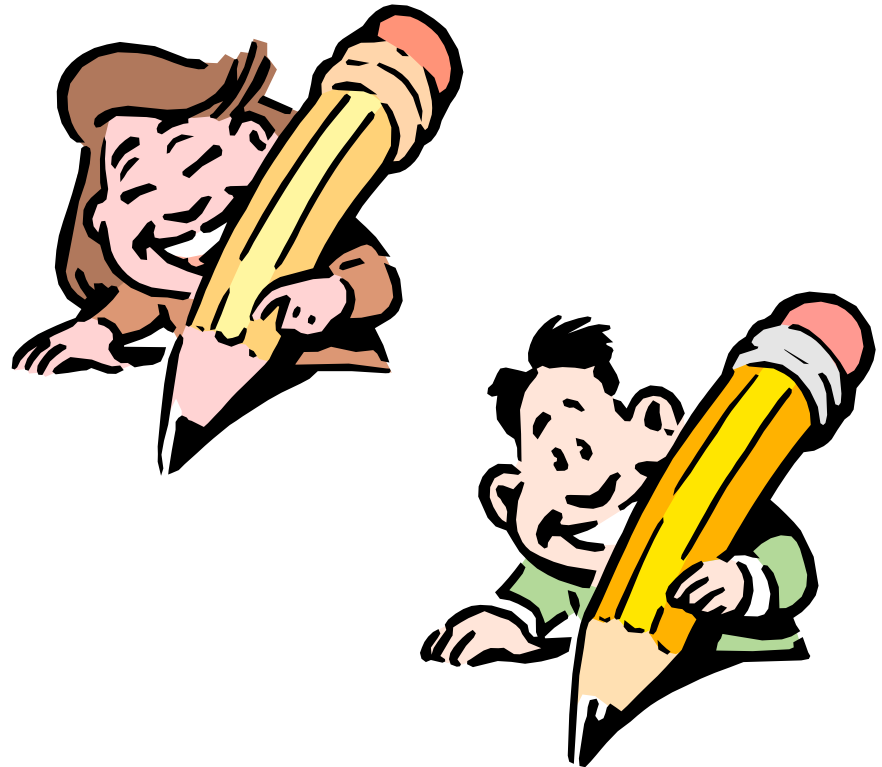
8. _____

9. _____

10. _____

Hva er dagens tema?

- Hvorfor lære om aksjer?
- Hva er et marked?
- Finansiering av en bedrift.
- Hva er en aksje?
- Omsetning av aksjer
- Hvordan tjene penger på aksjer?
- Risiko - hva er det?
- Hvordan får en aksje en verdi?
- Sparing i aksjer og fond
- Sosial og etisk forsvarlig virksomhet og investering.
- *..og kanskje noe om et dyr eller to*

AKSJENORGE

The logo for AKSJENORGE features the text "AKSJENORGE" in a red, serif font. Below the text is a graphic element consisting of a blue horizontal line with a red diamond shape in the center, flanked by two blue vertical lines.

Hva er et **marked**

Hvordan fastsettes **prisen** i et fritt marked?

Hvordan finansieres en virksomhet

- _____

- _____

ASA / AS

Hva er en aksje?

Hva er spesielt med et aksjeselskap?

- Selskapets formål må omtales.
- Aksjekapital og antall aksjer
- Styre og ledelse må offentliggjøres
- Bedriftsforsamling
- Generalforsamling
- Utbytte
- Fusjon og oppkjøp
- Verdien på aksjene

AKER KVÆRNER

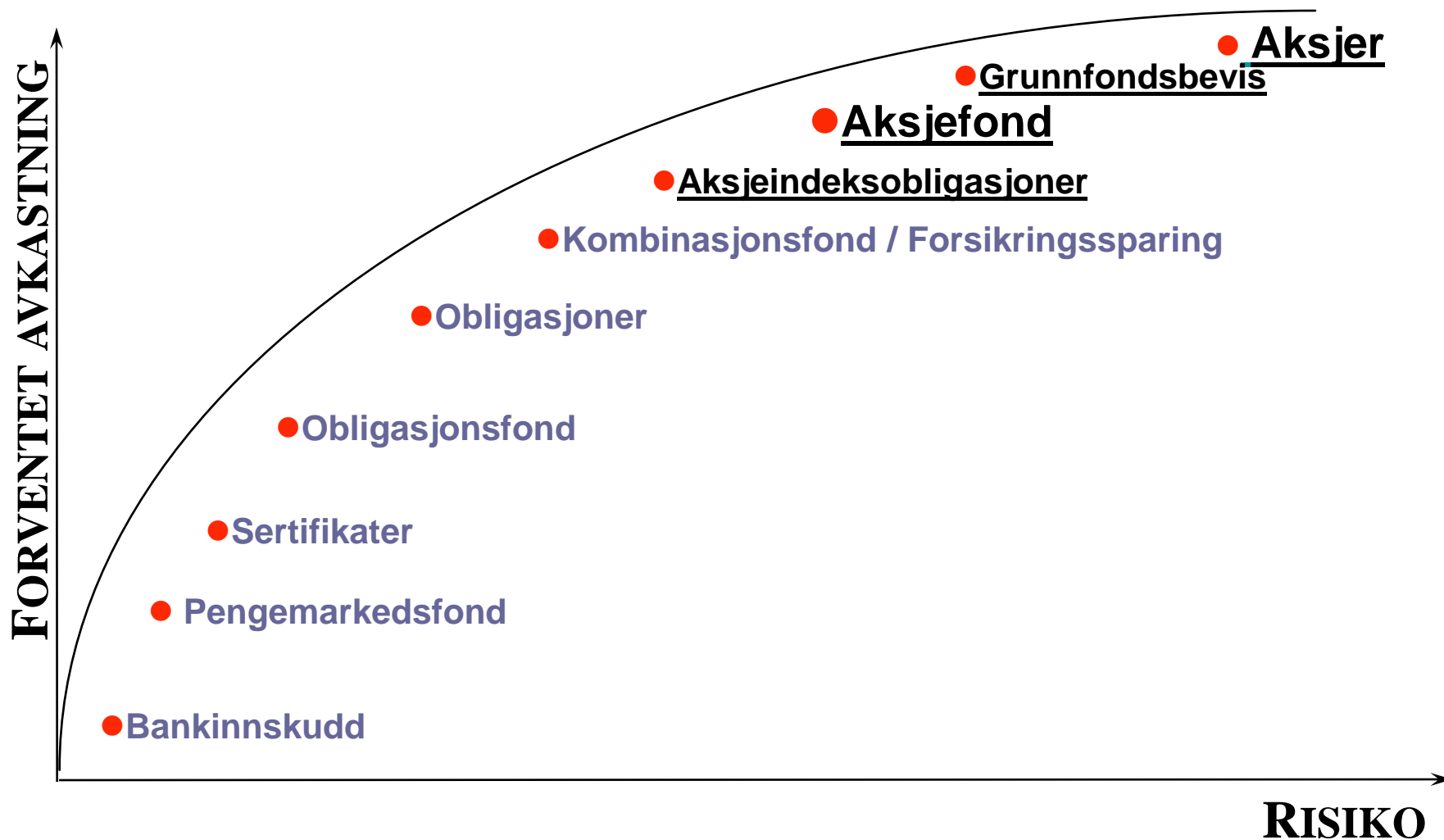
NOKIA
CONNECTING PEOPLE

Hvorfor har vi egentlig en børs?

- Hva er en Børs?
- Hva vil det si at et selskap er børsnotert?
- Hvorfor blir selskaper børsnotert?
- SMB
- Grunnfond
- Oslo Axess
- Hva har okser og bjørner med aksjer å gjøre?

Forholdet mellom forventet avkastning og risiko

Aksjemarkedet svinger ikke rundt en horisontal linje men er en uendelig rekke av toppnoteringer

Oslo Børs Hovedindeks bullmarkeder (gul) og bearmarkeder (rød)

Holberg | fondene

Hvordan omsettes aksjer?

- _____

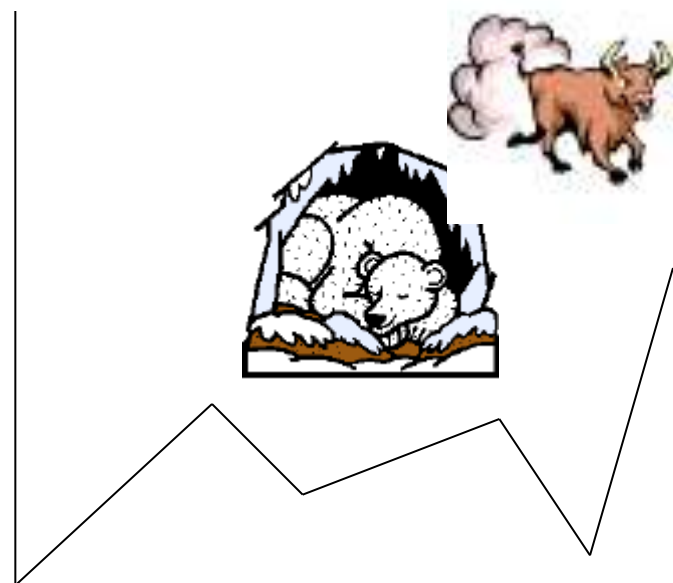

Hvordan tjene penger på aksjer?

- _____

Hva er **RISIKO** i aksjemarkedet?

Hva påvirker kursene?

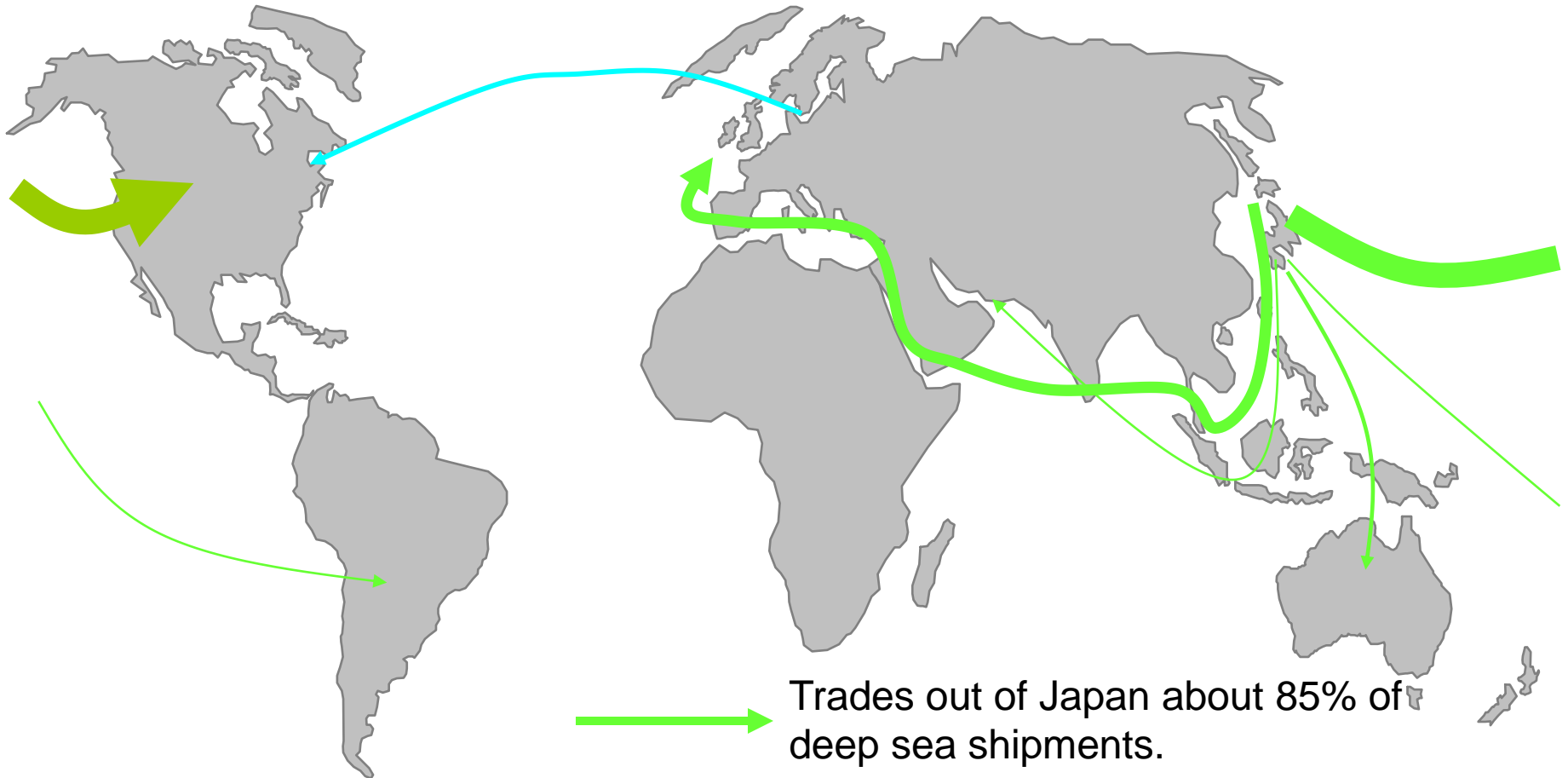
- _____

The Coca-Cola Company

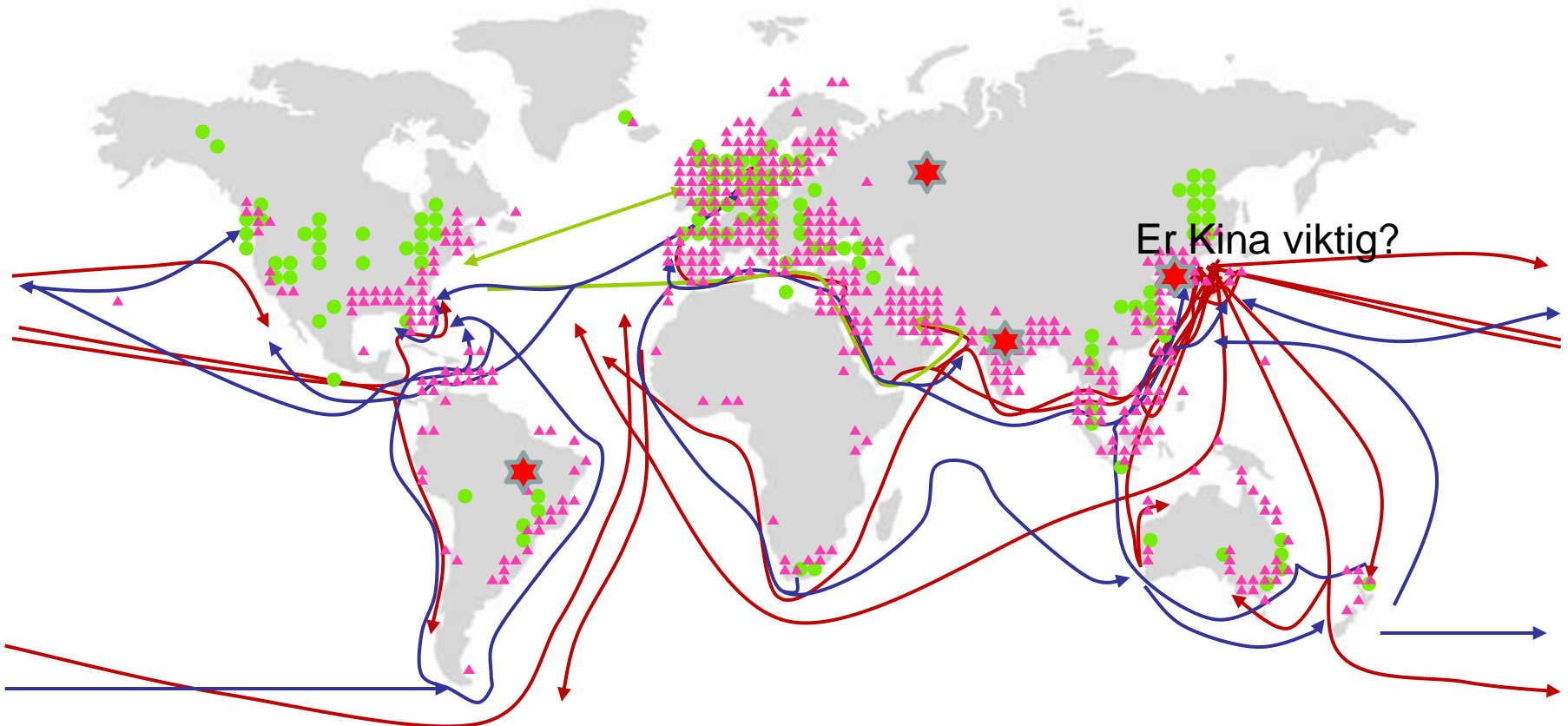
Main trades 1985

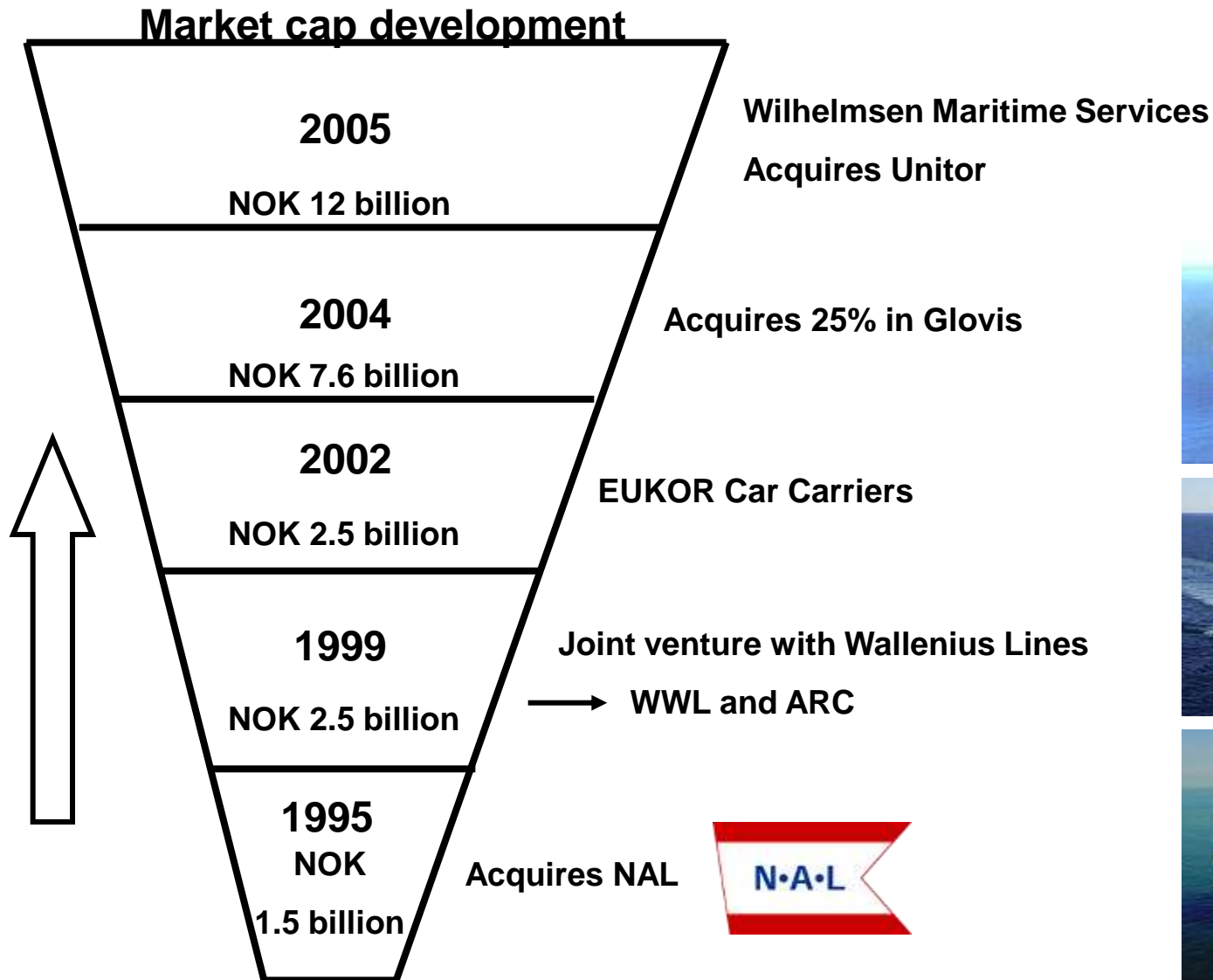
→ Trades out of Japan about 85% of deep sea shipments.

→ Trade out of Europe about 10% of deep sea shipments.

20 år etter: Handelsruter for en av verdens mest sentrale transporter av varer.
Og hvem er dette: ★

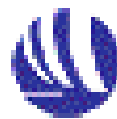
Et nytt selskap i porteføljen? Hva ligger bak tallene?

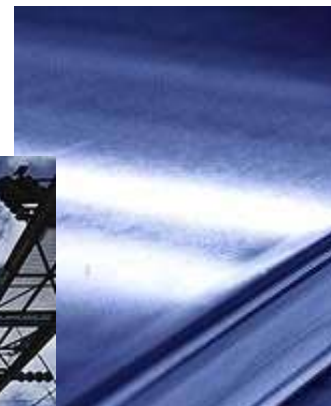
Det var en gang..... det er i dag...

Norsk Hydro har gått fra å være et integrert energi, olje, gass, aluminium og landbruks(agri) selskap til et rent energi og aluminiumsselskap. Alt annet er fisjonert ut. Hvorfor? Kjenner du andre selskaper som er såkalte konglomerater?

HYDRO

StatoilHydro

Jeg hadde en gang 100 Hydro-aksjer...

Er det noe som heter sosialt samfunnsansvar og etikk i aksjemarkedet?

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

The Government Pension Fund – Global: Verdi 2 billioner kroner

Hva er oljefondets (Statens Pensjonsfond – Utland) viktigste oppgave?

Er det riktig og viktig at staten har etiske rammer for sine investeringer gjennom Oljefondet?

Hva kan grunnlaget være for å selge aksjene i et selskap eller la være å investere?

En ting er å være trendy i dag, noe annet er å vite hvilke trender som vil være sentrale de neste 15 – 20 årene. Kan du definere tre – fire megatrender og konsekvensene av disse?

Trender

Konsekvenser

Tema

Klarer du det vet du også hvor du skal spare – og kanskje jobbe – de neste 15 – 20 årene.

Om du nå hadde **litt** ekstra....

Her ser du hvordan rentes rente effekten slår til for fullt.

500 kr.x 12 x	5 år	10	15	20	25	30
Sparebeløp	30 00	60 000	90 000	120 000	150 000	180 000
4 %	33 260	73 870	123 455	183 999	257 922	348 181
8 %	36 983	92 083	174 173	296 474	478 683	750 148
13 %	42 402	123 340	277 841	572 760	1 135 718*	2 210 323

* ..og ennå er du ikke pensjonist!!

Slik er det å være aksjonær

- Delta på generalforsamlingen
- Stemmerett
- Rett til utbytte
- Rett til å delta i kapital - utvidelser (emisjoner)
- Rett / krav på å få all informasjon fra selskapet
- Plikter?

